

- 1 knowledge of this
- 2 as it says 3 I (am)
- 4 besides this
- 5 transgresses
- 6 there shouldn't be
- 7 before Me
- 8 he has denied
- 9 the essential/main
- 10 great
- 11 that all hangs on
- 12 not more than
- 13 but rather
- 14 like the type
- 15 includes... many
- 16 like the body
- 17 divided into parts
- 18 and dimensions
- 19 if there were
- 20 they would have
- 21 body and form
- 22 equal entities
- 23 in their reality
- 24 separated
- 25 w/circumstances
- 26 associated
- 27 the Creator
- 28 limited & defined
- 29 behold it is explicit
- 30 the Holy One
- 31 because
- 32 above... beneath
- 33 can't be
- 34 in two places
- 35 you didn't see
- 36 any image 37 to whom
- 38 can you compare Me
- 39 and can you equate
- 40 similar to other
- 41 if so
- 42 what is this written
- 43 and under His feet
- 44 written w/finger of
- 45 eyes of 46 ears of
- 47 and similarly
- 48 all is according
- 49 mind/understanding
- 50 of people 51 recognize
- 52 speaks... in language
- 53 descriptive terms
- 54 if I'll sharpen
- 55 My lightning sword
- 56 does He have a sword
- 57 He kills 58 analogy
- 59 a proof to the matter
- 60 clothed in snow white
- 61 saw crimson garments

ו וידעת דבר זה — מצות עשה, שנאמר: "אנכי ה' אלהיך".
 וכל המעלה על דעתו שיש שם אלוה אחר חוץ מזה, עובר בלא-תעשה.
 שנאמר: "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני".
 וכופר בעקר, שזהו העקר הגדול שהכל תלוי בו.

ז אלוה זה אחד הוא ואינו שנים, ולא יתר על שנים, אלא אחד.
 שאין קיחודו אחד מן האחדים הנמצאים בעולם; לא אחד כמין שהוא
 לכולל אחדים הרבה, ולא אחד כגוף, שהוא נחלק למלקות ולקצוות; אלא
 יחוד, שאין יחוד אחר כמותו בעולם.
 אלוה¹⁹ היו אלהות הרבה, היו גופין ונגויות, מפני שאין הנמנים השוין
 במציאותם נפרדו זה מזה, אלא כמאדעין שיארעו בגופות והגויות.
 ואלו הנה היוצרים גוף ונגויה, הנה לו קץ ותכלית, שאי אפשר להיות גוף
 שאין לו קץ;
 וכל שיש לגופו קץ ותכלית, יש לכחו קץ וסוף.
 ואלהינו, ברוך שמו, הואיל וכחו אין לו קץ ואינו פוסק, שהרי הגלגל סובב
 תמיד — אין כחו פח גוף;
 והואיל ואינו גוף, לא יארעו לו מארעות הגופות כדי שיהא נחלק ונפרד
 מאחר.
 לפיכך אי אפשר שיהיה אלא אחד.
 וידעת דבר זה — מצות עשה, שנאמר: "ה' אלהינו ה' אחד".

ח הרי מפרש בתורה ובנביאים, שאין הקדוש-ברוך-הוא גוף ונגויה,
 שנאמר: "כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת",
 והגוף לא יהיה בשני מקומות;
 ונאמר: "כי לא ראיתם כל תמונה".
 ונאמר: "ואל מי תדמיוני ואשונה";
 ואלו הנה גוף, הנה דומה לשאר גופים.

ט אם-כן, מהו זה שכתוב בתורה: "ומתח ונגליו"; "כתובים באצבע
 אלהים"; "יד ה'"; "עיני ה'"; "אזני ה'"; וכיוצא בדברים האלו?
 הפל לפי דעתו של בני-אדם הוא, שאינו מכירין אלא הגופות, ודברה תורה
 כלשון בני-אדם.
 והכל כנודים הן, שנאמר: "אם שנותי ברק חרפי" — וכי חרב יש-לו,
 ובחרב הוא הורג? אלא משל, והפל משל.
 ראיה לדבר — שנביא אחד אומר: "לבושה פתלג חור", ואחד ראהו תמוך
 בגדים מבצרה;

10

הלכות יסודי התורה

יש בכללן עשר מצות: שש מצות עשה, וארבע מצות לא-תעשה, והוה פרטן:

(א) לידע שיש שם אלוה.
 (ב) שלא יעלה במחשבה שיש שם אלוה אחר וזלתי ה'.
 (ג) ליחדו.
 (ד) לאהבו.
 (ה) ליראה ממנו.
 (ו) לקדש שמו.
 (ז) שלא לחלל שמו.
 (ח) שלא לאבד דברים שנקרא שמו עליהם.
 (ט) לשמע מן הנביא המדבר בשמו.
 (י) שלא לנסותו.

ובאר כל המצות האלו בפרקים אלו:

פרק ראשון

א יסוד היסודות ועמוד ההתכמות — לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא
 ממציא כל נמצא.
 וכל הנמצאים, משמים וארץ ומה שביניהם, לא נמצאו אלא מאמתת
 המצאו.

ב ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי — אין דבר אחר יכול להמצאות.
 ג ואם יעלה על הדעת, שאין כל הנמצאים מלבדו מצויים — הוא לבדו
 יהיה מצוי, ולא יבטל הוא לבטולם;
 שכל הנמצאים צריכין לו, והוא, ברוך הוא, אינו צריך להם ולא לאחד
 מהם,
 לפיכך אין אמתתו פאמתת אחד מהם.

ד הוא שהנביא אומר: "וה' אלהים אמת" — הוא לבדו האמת, ואין
 לאחר אמת פאמתתו.
 והוא שהתורה אומרת: "אין עוד מלבדו", כלומר: אין שם מצוי אמת
 מלבדו כמותו.

ה המצוי הנה הוא אלהי העולם, אדון כל הארץ.
 והוא המנהיג הגלגל בכח שאין לו קץ ותכלית, בכח שאין לו הפסק;
 שהגלגל סובב תמיד, ואי אפשר שישב בלא מסבב; והוא, ברוך הוא,
 המסבב אותו בלא יד ובלא גוף.

- 1 The Laws of
- 2 Found. of Torah
- 3 There is/are
- 4 Included within
- 5 Mitzvot to do
- 6 Mitzvot to not do
- 7 Their Specifics
- 8 To know there is
- 9 there a G-d/power
- 10 go up in thought
- 11 other p' besides
- 12 to unify Him
- 13 to love Him
- 14 to fear from Him
- 15 sanctify His name
- 16 don't profane H'n
- 17 don't destroy
- 18 what H'n is called on
- 19 listen to prophet
- 20 that speaks in H'n
- 21 don't test him
- 22 the Explanation
- 23 all these Mitzvot
- 24 in these Chapters
- 25 1st Chapter
- 26 pillar of wisdoms
- 27 first existence
- 28 brought into being
- 29 all existence
- 30 from heaven & earth
- 31 what is between them
- 32 from truth/reality
- 33 anything else
- 34 able to exist
- 35 besides Him exist
- 36 He won't be nullif.
- 37 to their nullification
- 38 need Him
- 39 blessed be He
- 40 not to any of them
- 41 therefore
- 42 none other
- 43 that is to say
- 44 like Him
- 45 of the world
- 46 He controls
- 47 the sphere/globe
- 48 with power
- 49 w/o limit & end
- 50 interruption
- 51 spins constantly
- 52 it is impossible
- 53 spins w/o spinner
- 54 w/o a hand
- 55 body/phys. aspect

- 1 since this is so
- 2 all these [descriptions]
- 3 and similar ones
- 4 metaphors & imagery
- 5 they angered Me
- 6 with their emptiness
- 7 as G-d rejoiced
- 8 are they angering Me
- 9 I have not changed
- 10 sometimes angry
- 11 are not found
- 12 dark and lowly
- 13 that dwell in
- 14 physical structures
- 15 w/found. of dust
- 16 elevated above
- 17 honored & awesome
- 18 how is the way/path
- 19 at the time
- 20 when contemplates
- 21 w/His actions
- 22 and w/His creations
- 23 wondrous... great
- 24 and sees from them
- 25 beyond comparison
- 26 and limit
- 27 immed./necessarily
- 28 praise and extoll
- 29 desire w/great desire
- 30 my soul thirsts
- 31 when he thinks
- 32 themselves
- 33 recoil backwards
- 34 and tremble
- 35 tiny creation
- 36 standing w/knowledge
- 37 flimsy & limited
- 38 before (the One)
- 39 w/perfect knowledge
- 40 when I see
- 41 Your heavens
- 42 work of Your fingers
- 43 [I wonder] what is man
- 44 that You recall him
- 45 according to
- 46 these concepts
- 47 I will explain
- 48 important principles
- 49 w/the actions of
- 50 Master of the worlds
- 51 in order
- 52 that there will be
- 52 an opening
- 53 for understanding one
- 54 in the matter of love
- 55 that through this
- 56 you'll recognize

יב והואיל ונתדבר פן הוא — כל הדברים הללו וכי יצא בהן, שנאמרו בתורה ובדברי נביאים, הכל משל ומליצה הן; כמו שנאמר: "יושב בשמים ישחק", "כעסוני בהכליהם", "כאשר ישש"ה", וכי יצא בהן; על הכל אמרו חכמים: דברה תורה כלשון בני אדם, וכן הוא אומר: "האיתי הם מכעסים", הרי הוא אומר: "אני ה' לא שניתי", ואלו היה פעמים¹⁶ בועס ופעמים שמח, היה משתנה. וכל הדברים האלו אינן מצויין אלא לגופים האפלים, השפלים, שכני כחי חמר, אשר בעפר יסודם, אבל הוא, ברוך הוא, יתברך ויתרומם על כל זה.

פרק שני

א האל הנכבד והנורא הזה, מצוה לאהבו וליראה אותו, שנאמר: "ואהבת את ה' אלהיך", ונאמר: את ה' אלהיך תירא.

ב והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו? בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים, הגדולים, ויראה מהן חקמתו, שאין לה ערך ולא קץ — מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאווה תאוה גדולה לידע השם הגדול. כמו שאמר דוד: "צמאה נפשי לאלהים לאל חי". וכשמתחשב בדברים האלו עצמן, מיד הוא נרתע³³ לאחוריו ויפחד, וידע שהוא בריה קטנה, שפלה, אפלה, עומדת בדיעת קלה, מעושה, לפני תמים רעות, כמו שאמר דוד: "כי אראה שמיה מעשה אצבעותיך — מה אנשי כפי תזכרנו". ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה רבון העולמים, כדי שיהיו פתח למבין לאהב את השם; כמו שאמרו חכמים בענין אהבה, שמתוך כף אמה⁵⁶ מכיר את מי שאמר והיה העולם.

2) משה רבנו עצמו ראהו על הים כגבור עושה מלחמה, וכסיני — בשליח צבור עטוף. לומר, שאין לו דמות וצורה, אלא הכל במראה הנבואה ובמחנה. ואמתת הדבר אין דעתו של אדם מבין, ולא יכולה להשיגו ולהקרו. וזה שאמר הכתוב: "החקר אלוה תמצא, אם עד תכלית שדי תמצא". י מהו זה שבקש משה רבנו להשיג כשאמר: "הראני נא את כבודך"? — בקש לידע אמתת המצאו של הקדוש ברוך הוא, עד שיהיה ידוע בלבו כמו ידעת אחד מן האנשים, שראה לפניו ונחקקה צורתו בלבו, שנמצא אותו האיש נפרד בדעתו משאר האנשים. כך בקש משה רבנו להיות מציאות הקדוש ברוך הוא נפרדת בלבו משאר הנמצאים, עד שידע אמתת המצאו כאשר היא. והשיבו, ברוך הוא, שאין כח בדעת האדם הנוי, שהוא מחבר מגוף ונפש, להשיג אמתת דבר זה על בריו. והודיעו, ברוך הוא, מה שלא ידע אדם לפניו ולא ידע לאחוריו, עד שהשיג מאמתת המצאו דבר, שנפרד הקדוש ברוך הוא בדעתו משאר הנמצאים, כמו שיפרד אחד מן האנשים שראה אחוריו והשיג כל גופו ומלבושו בדעתו משאר גופי האנשים. ועל דבר זה רמו הכתוב ואמר: "וראית את אחרי, ופני לא יראו". יא וכיך שנתברר שאינו גוף וגויה, יתברר שלא יארע לו אחד ממארכעות הגופות — לא חבור ולא פרוד, לא מקום ולא מדה, לא עליה ולא ירידה, ולא ימין ולא שמאל, ולא פנים ולא אחר, ולא ישיבה ולא עמידה; ואינו מצוי בזמן עד שיהיה לו ראשית ואחרית ומנין שנים; ואינו משתנה, שאין לו דבר שיגרום לו שנוי; ואין לו, לא מות ולא חיים, כחיי הגוף החי; ולא סכלות ולא חכמה, כחכמת האיש החכם; לא שנה ולא הקיצה, ולא כעס ולא שחוק, ולא שמחה ולא עצבות, ולא שתיקה ולא דבור כדבור בני אדם. וכך אמרו חכמים: אין למעלה, לא ישיבה ולא עמידה, ולא ערך ולא עפוי.

- 1 himself saw Him
- 2 at the (Red) Sea
- 3 as a strong man
- 4 waging war
- 5 like leader of cong.
- 6 wrapped (in a Tallit)
- 7 this shows
- 8 image or form
- 9 visions... imagery
- 10 able to grasp
- 11 and comprehend
- 12 can you find
- 13 until ultimate of
- 14 what did (he) seek
- 15 please show me
- 16 Your glory
- 17 in his heart like
- 18 one of the people
- 19 he sees his face
- 20 engraved his image
- 21 as it (actually) is
- 22 He answered him
- 23 (while he is) alive
- 24 conn. w/body & soul
- 25 clearly
- 26 made known to him
- 27 before him... after him
- 28 when seeing his back
- 29 his clothing
- 30 hinted the verse
- 31 and My face
- 32 since it is clear
- 33 place... measurement
- 34 elevation... descent
- 35 right... left
- 36 front... back
- 37 sitting... standing
- 38 found within time
- 39 beginning & end
- 40 number of years
- 41 He doesn't change
- 42 that could cause Him
- 43 death... life
- 44 foolishness... wisdom
- 45 sleep... waking up
- 46 anger... laughter
- 47 joy... sadness
- 48 silence... speech
- 49 there is not above
- 50 separation... conn.

פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א כל בית ישראל מצוין על קדוש השם הגדול הזה, שנאמר: "ונקדשתי בתוך בני ישראל".

ומזוהרין שלא לחללו, שנאמר: "ולא תחללו את שם קדשי".
 כיצד? כשיעמד עובד כוכבים ויאנס את ישראל לעבר על אחת מכל מצות האמורות בתורה או יהרגנו — יעבר ואל יהרג, שנאמר במצות: "אשר יעשה אתם האדם וחי בהם" — וחי בהם, ולא שימותו בהם.
 ואם מת ולא עבר — הרי זה מתחייב בנפשו.

ב במה דברים אמורים? בשאר מצות, חוץ מעבודת כוכבים וגלוי עריות ושפיכת דמים.

אבל שלש עברות אלו, אם יאמר לו: עבר על אחת מהן או תהרג! — יהרג ואל יעבר.

במה דברים אמורים? בזמן שהעובד כוכבים מתפונן להנאת עצמו, כגון שאנסו לבנות לו ביתו בשבת או לבשל לו חכשילו, או אנס אשה לבצעלה וכיוצא בזה.

אבל אם נתפון להעבירו על המצות בלבד — אם היה בינו לבין עצמו ואין שם עשרה מישראל, יעבר ואל יהרג:

ואם אנסו להעבירו בעשרה מישראל — יהרג ואל יעבר, ואפלו לא נתפון להעבירו אלא על מצוה משאר מצות בלבד.

ג וכל הדברים האלו — שלא בשעת הגזרה;

אבל בשעת הגזרה, והוא שיעמד מלך רשע פנוכו ונצרו וחקברו, ויגזרו גזרה על ישראל לבטל דתם או מצוה מן המצות — יהרג ואל יעבר, אפלו על אחת משאר מצות.

בין נאנס בתוך עשרה, בין נאנס בינו לבין עובדי כוכבים.

ד כל מי שנאמר בו: יעבר ואל יהרג! ונהרג ולא עבר — הרי זה מתחייב בנפשו.

וכל מי שנאמר בו: יהרג ואל יעבר! ונהרג ולא עבר — הרי זה קדש את השם;

ואם היה בעשרה מישראל — הרי זה קדש את השם ברכבים, פדניאל, חנניה, מישאל ועזריה, ורבי עקיבא וחקבריו.

ואלו הן הרוגי מלכות, שאין מעלה על מעלתן, ועליהן נאמר: "כי עליך הורגנו כל היום, נחשכנו כצאן טבחה"; ועליהם נאמר: "אספו לי חסדי, כרתי בריחי עלי זבח".

- 1 whole house of
- 2 commanded on
- 3 I'll be sanctified
- 4 amongst
- 5 they are warned
- 6 not to profane it
- 7 How is this
- 8 when there arises
- 9 idolator
- 10 and forces
- 11 to transgress
- 12 that are said
- 13 or he'll kill him
- 14 which will do them
- 15 and not die w/them
- 16 obligated for his soul
- 17 in what words
- 18 revealing nakedness
- 19 spilling blood
- 20 intends
- 21 for his own pleasure
- 22 for example
- 23 to build his house
- 24 to cook his food
- 25 to have relations
- 26 alone
- 27 (just) between them
- 28 there aren't ten there
- 29 at time of decree
- 30 wicked king
- 31 and his colleagues
- 32 nullify their religion
- 33 in public
- 34 elevation above them
- 35 for your sake
- 36 we have been killed
- 37 all day
- 38 we are considered
- 39 as sheep for slaughter
- 40 gather to Me
- 41 My pious ones
- 42 they made My covenant
- 43 with Me by slaughter

③ וכל מי שנאמר בו: יהרג ואל יעבר! ועבר ולא נהרג — הרי זה מחלל את השם;

ואם היה בעשרה מישראל, הרי זה חלל את השם ברכבים, ובטל מצות עשה, שהיא קדוש השם, ועבר על מצות לא תעשה, שהיא חלול השם. ואלו על פי כן, מפני שעבר באנס, אין מלקין אותו; ואין צריך לומר שאין ממיתין אותו בית דין, אפלו הרג באנס;

שאר מלקין וממיתין אלא לעובר ברכונו, ובעדים והתראה, שנאמר בנותן מזרעו למלך: "ונתתי אני את פני באיש ההוא"; מפני השמועה למדו: 'ההוא' — לא אנוס, ולא שוגג, ולא מטעה;

ומה אם עבודת כוכבים, שהיא חמורה מן הכל, העובד אותה באנס אינו חייב ברת, ואין צריך לומר מיתת בית דין — קל וחמר לשאר מצות האמורות בתורה;

וכעניות הוא אומר: "ולעצרה לא תעשה דבר".
 אבל אם יכול למלט נפשו ולברח מתחת יד המלך הרשע, ואינו עושה — הנה הוא ככלב שב על קאו,

והוא נקרא עובד עבודת כוכבים במזיד, והוא נטרף מן העולם הפא יורד למרגה המתחונה של גיהנם.

ה נשים שאמרו להם עובדי כוכבים: תנו לנו אחת מכן ונטמא אותה, ואם לאו, נטמא את כלכן! —

יטמאו כלן, ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל.

וכן אם אמרו להם עובדי כוכבים: תנו לנו אחד מכם ונהרגנו, ואם לאו, נהרג פלכם! —

יהרגו כלם, ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל.
 ואם יחדוהו להם ואמרו: תנו לנו פלוני, או נהרג את פלכם! —

אם היה מחייב מיתה כשבע בן בכרי, יתנו אותו להם, ואין מורין בן לכתחלה;

ואם אינו חייב מיתה — יהרגו כלן, ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל.
 ו פענן שאמרו באנסין, כן אמרו בחלאים.

כיצד? מי שחלה ונטה למות, ואמרו הרופאים, שרפואתו בדבר פלוני מאסרין שבתורה — עושין.

ומתרפאין בכל אסורין שבתורה במקום סכנה, חוץ מעבודת כוכבים וגלוי עריות ושפיכת דמים, שאפלו במקום סכנה אין מתרפאין בהן.
 ואם עבר ונתרפא — עונשין אותו בית דין ענש הראוי לו.

- 1 even so
- 2 lash him
- 3 don't need to say
- 4 kill him w/the court
- 5 willfully
- 6 w/witnesses
- 7 and a warning
- 8 w/giving his seed
- 9 to Molech
- 10 I will place My face
- 11 against that person
- 12 from Oral tradition
- 13 not negligent
- 14 not mistaken
- 15 and if with
- 16 heaviest of all
- 17 obligated to be cut off
- 18 all the more so
- 19 w/illicit relations
- 20 and to the girl
- 21 able to remove
- 22 his soul and flee
- 23 from under the hand
- 24 like a dog that returns
- 25 on his vomit
- 26 called... willfully
- 27 will be blocked
- 28 to lowest level of
- 29 women that are told
- 30 give us one of you
- 31 we will defile her
- 32 all of you
- 33 and if not
- 34 hand over to them
- 35 if they single out
- 36 don't teach this
- 37 initially/ideally
- 38 like the matter
- 39 that is said
- 40 with being forced
- 41 willnesses
- 42 leaning toward death
- 43 the doctors say
- 44 his (only) cure
- 45 w/something
- 46 forbidden
- 47 one can do it
- 48 one can be healed
- 49 in case of danger
- 50 court punishes him
- 51 that is fitting for him

- 1 in the category of
- 2 a great person
- 3 well known for piety
- 4 people gossip about
- 5 he purchases
- 6 the payment
- 7 of item right away
- 8 even though he has it
- 9 sellers are claiming
- 10 he is evading
- 11 he overdoes laughter
- 12 amongst lowly people
- 13 he speaks with people
- 14 unpleasantly
- 15 greet w/friendly face
- 16 is quarrelsome
- 17 all is according to
- 18 he must be precise
- 19 beyond letter of law
- 20 (pos.) interaction
- 21 he is disparaged
- 22 he honors them
- 23 even the lowly ones
- 24 he gives and takes
- 25 faithfully
- 26 rarely being a guest of
- 27 sitting with them
- 28 he is always seen
- 29 immersed in Torah
- 30 crowned w/Tefillin
- 31 all of his actions
- 32 not too distant
- 33 not afflicting himself
- 34 praise him
- 35 desire his actions
- 36 you are My servant
- 37 in you I'll be glorified
- 38 all that destroy
- 39 one of the names
- 40 holy and pure
- 41 that is called w/them
- 42 lashed
- 43 destroy their names
- 44 from that place
- 45 (but) don't do this

יא ויש דברים אחרים שהם בכלל חלול השם, והוא — שיעשה אותם
 אדם גדול בתורה ומפרסם בכתביו, דברים שהבריות מרננים אחרי
 בשבילם, ואף-על-פי שאינן עברות — הרי זה חלל את השם,
 כגון שלקח, ואינו נותן דמי המקח לאלתר,
 והוא שיש לו, ונמצאו המוכרים תובעין והוא מקיפן;
 או שירבה כשחוק או כאכילה ושתייה אצל עמי הארץ וכיניהן;
 או שדבורו עם הבריות אינו כנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות, אלא
 בעל קטטה וכעס;
 וכיוצא בדברים האלו — הכל לפי גדלו של חכם, צריך שידקדק על עצמו
 ויעשה לפנים משורת הדין.
 וכן אם דקדק החכם על עצמו, והיה דבורו בנחת עם הבריות ודעתו
 מערכת עמהם, ומקבלם בסבר פנים יפות, ונעלב מהם ואינו עולבם;
 מכבד להן, ואפילו למקלין לו,
 ונושא ונותן באמונה,
 ולא ירבה באריחות עמי הארץ וישיתן,
 ולא יראה תמיד אלא עוסק בתורה, עטוף בציצת, מכתר בתפלין, ועושה
 בכל מעשיו לפנים משורת הדין;
 והוא, שלא יתרחק הרבה ולא ישתומם,
 עד שימצאו הכל מקלסין אותו ואוהבים אותו ומתאווים למעשיו —
 הרי זה קדוש את השם,
 ועליו הפתוח אומר: "ויאמר לי עבדי אמה, ישראל אשר בך אתפאר".

פְּרֻק שְׁשִׁי

א כל המאבד שם מן השמות הקדושים, הטהורים, שנקרא בהם הקדוש-
 ברוך הוא — לוקה מן התורה;
 שהרי הוא אומר בעבודת כוכבים: "ואבדתם את שמם מן המקום ההוא"
 — לא תעשון בן לה' אלהיכם".

ז ומנין שאפלו במקום סכנה נפשות אין עוברין על אחת משלש עברות
 אלו? שנאמר: "ואהבת את ה' אלהיך, בכל לבבך ובכל נפשך ובכל
 מאורך" —

אפלו הוא נוטל את נפשך.
 והריגת נפש מישאל לרפאת נפש אחרת, או להציל אדם מיד אנס — דבר
 שהדעת נוטה לו הוא, שאין מאבדין נפש מפני נפש.
 ועניות הוקשו לנפשות, שנאמר: "פי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו
 נפש, בן הדבר הזה".

ח כמה דברים אמורים, שאין מתרפאין בשאר אסורים אלא במקום סכנה?
 בזמן שהן דרך הנאתן, כגון שמאכילין את החולה שקצים ורמשים או חמץ
 בפסח, או שמאכילין אותו ביום הכפורים.
 אבל שלא דרך הנאתן, כגון שעושה לו רטיה או מלוגמא מחמץ או
 מערלה;

או שמשקין אותו דברים שיש בהן מר מערב עם אסורי מאכל, שהרי אין
 בהן הנאה לתוך —
 הרי זה מתר, ואפלו שלא במקום סכנה;
 חוץ מפלאי הפרס וכשר בחלב, שהן אסורין אפלו שלא דרך הנאתן;
 לפיכך אין מתרפאין מהן אפלו שלא דרך הנאתן, אלא במקום סכנה.

ט מי שנתן עיניו באשה, וחלה ונטה למות, ואמרו הרופאים: אין לו
 רפואה עד שתבעל לו! — ילדת ואל תפעל לו, אפלו היתה פנויה.
 ואפלו לדבר עמה מאחורי הגדר, אין מורין לו בקף, ונמות, ולא יורו לדבר
 עמה מאחורי הגדר; שלא יהו בנות ישראל הפקר, ויבואו בדברים אלו
 לפרץ בעריות.

י כל העובר מדעתו, בלא אנס, על אחת מכל מצות האמורות בתורה
 בשאט בנפשו להכעיס — הרי זה מחלל את השם,
 ולפיכך נאמר בשבועת שקר: "וחללת את שם אלהיך אני ה'";
 ואם עבר בעשרה מישאל — הרי זה חלל את השם ברבים.
 וכן כל הפורש מעברה או עשה מצוה, לא מפני דבר בעולם, לא פחד ולא
 יראה ולא לבקש כבוד, אלא מפני הכבוד הבורא ברוך הוא, כמליעת יוסף הצדיק
 עצמו מאשת רבו — הרי זה מקדש את השם.

- 1 from where that even
- 2 and you should love
- 3 w/all your heart
- 4 your soul (life)
- 5 your resources
- 6 (if) one takes
- 7 save/rescue
- 8 mind leans toward
- 9 destroy... because of
- 10 are equated/conn.
- 11 just like gets up
- 12 murders a soul
- 13 similar is this matter
- 14 one feeds a sick person
- 15 insects and bugs
- 16 one makes for him
- 17 plaster or compress
- 18 from fruit of 1st 3 years
- 19 one is given to drink
- 20 bitterness mixed in
- 21 forbidden foods
- 22 pleasure to the palate
- 23 mixtures of vineyard
- 24 meat and milk
- 25 placed his eyes
- 26 until he has relations
- 27 let him die
- 28 she was single
- 29 to speak with her
- 30 behind a fence
- 31 Jewish daughters
- 32 worthless
- 33 these things will lead
- 34 to break boundaries
- 35 brazenly to anger
- 36 a false oath
- 37 all that separate
- 38 not from fear or dread
- 39 not to seek honor
- 40 because of the Creator
- 41 like restraining... himself
- 42 from wife of his master

ב ושבעה שמות הם:

השם הנכתב יו"ד ה"א נא"ו ה"א, והוא השם המפורש,

או הנכתב אדני,

ואל,

אלוה,

ואלהים,

ואלהי,

ושדי,

וצבאות —

כל המוחק אפלו אות⁵ אחת משבעה אלו, לוקה.

ג כל הנטפל לשם⁶ מלפניו, מתר למחוק; כגון למ"ד מ'ליהוה ובי"ת מ'באלהים וכיוצא בהן, אינו פקדשת השם.

וכל הנטפל לשם⁸ מאחוריו, כגון ר' של אלהיך ויכס' של אלהיכם וכיוצא בהן, אינם נמחקים, והרי הם כשאר אותיות של שם, מפני שהשם מקדשם; ואף-על-פי שנתקדשו ואסור למחקם — המוחק אלו האותיות הנטפלות, אינו לוקה, אכל מפין אותו מפת¹⁰ מרדות.

ד כתב אל"ף למ"ד מ'אלהים, יו"ד ה"א מ'יהוה — אינו נמחק. ואין צריך לומר י"ה, שהוא שם בפני עצמו, מפני שזה השם מקצת¹¹ שם המפורש הוא.

אכל הכותב שי"ן דל"ת מ'שדי, צד"י בי"ת מ'צבאות, הרי זה נמחק.

ה שאר הפנויים שמשבחין¹³ בהן את הקדוש-ברוך-הוא, כגון חנוך ורחום, הגדול, הגבור והנודא¹⁵ הנאמן, קנא ורחוק וכיוצא בהן — הרי הן כשאר כתבי¹⁶ הקדש ומתו למחקן.

ו פלי' שהיה שם פתוב²⁰ עליו — קוצץ²¹ את²¹ מקום השם וגונו; ואפלו היה השם פתוב בכלי מתכות או בכלי זכוכית, והתיף²⁴ הפלי — הרי זה לוקה; אלא חותף את מקומו וגונו.

זכן אם היה שם פתוב על פשוטו, הרי זה לא ירחץ²⁶ ולא יסוף²⁷ ולא יעמד במקום²⁷ השגפח;

וזמנה²⁸ לו טבילה של מצוה — כורך עליו³⁰ גמי וטובל; ואם לא מצא גמי — מסבב³³ בכגוריו; ולא יתקן³⁴ פדי³⁵ שלא יחץ; שלא אמרו לכתוב עליו, אלא מפני שאסור לעמד בפני השם כשהוא ערם.

- 1 there are 7 Names
- 2 the name written
- 3 explicit
- 4 all that erase
- 5 even one letter
- 6 prefixes to a name
- 7 have the Kedusha
- 8 suffixes to a name
- 9 sanctifies them
- 10 lashes of rebellion
- 11 (if) one wrote
- 12 smaller name (of)
- 13 we praise w/them
- 14 gracious & merciful
- 15 awesome & reliable
- 16 zealous & powerful
- 17 like other
- 18 holy writings
- 19 vessel that there was
- 20 written on it
- 21 cut (out) the place of
- 22 and bury it
- 23 metal... glass
- 24 one melts the vessel
- 25 his flesh
- 26 wash... annoint (it)
- 27 stand in a filthy place
- 28 if there occurs to him
- 29 an immersion of
- 30 wrap a reed around it
- 31 he can't find a
- 32 wind around it
- 33 with his clothes
- 34 but not tightly
- 35 so he won't interpose
- 36 they only said
- 37 when one is naked

5

ז הסותר אפלו² אכן² אחת דרך³ השחתה מן המזבח או מן ההיכל או משאר העזרה — לוקה, שנאמר בעבודת פוכבים: "כי את מזבחתם תחצון", וכתוב: "לא תעשון כן לה' אלהיכם". וכן השורף עצי⁹ הקדש דרך השחתה — לוקה, שנאמר: "ואשרייהם תשרפון באש", וכתוב: "לא תעשון כן לה' אלהיכם".

ח כתבי¹¹ הקדש כלן, ופרושיהן¹² ובאורייהן, אסור לשרפם או לאבדם¹⁴ ביד; והמאבדן ביד, מפין אותו מפת מרדות.

פמה דברים אמורים? בכתבי הקדש שכתבם ישראל בקדשה¹⁵; אבל אפיקורוס¹⁶ ישראל שכתב ספר-תורה — שורפין אותו עם האזכרות שבו, מפני שאינו מאמין בקדשת השם ולא כתבו לשמו, אלא שהוא מעלה בדעתו¹⁷ שזה כשאר הדברים; והואיל²³ ונדעתו²³ כן, לא נתקדש השם. ומצוה לשרפו, כדי שלא להניח²⁴ שם לאפיקורסים ולא למעשיהם. אכל עובד פוכבים שכתב את השם — גונזין אותו.

וכן כתבי הקדש שפלו או שכתבן עובד פוכבים, יגנוזו.

ט כל השמות האמורים באברהם — קדש; אך זה שנאמר: "אדני, אם נא מצאתי²⁷ חן", הרי הוא קדש.

כל השמות האמורים בלוט — חל, חוץ²⁸ מזה: "אל נא אדני, הגדה נא מצא עבדך³¹ חן".

כל השמות האמורים בגבעת בנימין — קדש. כל השמות האמורים במיכה — חל.

כל השמות האמורים בנכות — קדש. כל 'שלמה' האמור³² בשיר³² השירים — קדש, והרי הוא כשאר הפנויים, חוץ מזה: "האלף³⁵ לך שלמה".

כל 'מלכיא' האמור בדניאל — חל, חוץ מזה: "אנת מלכא מלך מלכיא", והרי הוא כשאר הפנויים.

- 1 one that destroys
- 2 even one stone
- 3 w/destructive intent
- 4 from the altar
- 5 from the building
- 6 from rest of courtyard
- 7 you should tear down
- 8 one that burns
- 9 sanctified wood
- 10 their idolotry trees
- 11 all holy writings
- 12 their explanations
- 13 their understandings
- 14 destroy them directly
- 15 with sacred (intent)
- 16 a Jewish heretic
- 17 w/Names of G-d in it
- 18 he doesn't believe
- 19 in sanctity of the Name
- 20 for this purpose
- 21 he thinks that this
- 22 is like ordinary things
- 23 since this is his intent
- 24 leave a "memory" of
- 25 that wore out
- 26 even this
- 27 if please I found favor
- 28 not sacred except w/this
- 29 please G-d, no!
- 30 behold please
- 31 your servant found favor
- 32 said in Song of Songs
- 33 like (all) other
- 34 descriptive terms (w/G-d)
- 35 the thousand is yours
- 36 all mentions of "King"
- 37 You are the King
- 38 the King of Kings

- 1 a foundation of
- 2 the religion
- 3 gives prophesy to
- 4 rest/settle on
- 5 w/his character traits
- 6 his desires overpower
- 7 broad-minded
- 8 very accurate 9 filled
- 10 physically complete
- 11 when he enters
- 12 to the garden/orchard
- 13 and is drawn by these
- 14 great & distant matters
- 15 to understand & grasp
- 16 will become sanctified
- 17 separate from ways
- 18 of masses of the nation
- 19 that walk in darkness of
- 20 goes & quickens himself
- 21 trains himself
- 22 empty/silly things
- 23 nonsense... intrigues of
- 24 his mind is free/open
- 25 bound beneath the Throne
- 26 pure and holy forms
- 27 gaze 28 the navel of
- 29 Divine spirit rests on him
- 30 when there rests
- 31 will be intermingled
- 32 w/the levels of the Angels
- 33 that are called
- 34 he will be transformed
- 35 you will prophesize
- 36 just like there is
- 37 don't see a vision of
- 38 in a dream, a vision of
- 39 slumber... has fallen
- 40 in a vision unto him
- 41 I make Myself known
- 42 their limbs tremble
- 43 power of body weakens
- 44 their senses are mixed up
- 45 their minds remain free
- 46 a great dark dread
- 47 my appearance changed
- 48 to (look) "destroyed"
- 49 I retained no strength
- 50 that are made known
- 51 there is imprinted
- 52 solution/interpretation
- 53 like the ladder
- 54 empires & subjugation
- 55 the creatures seen by
- 56 the boiling pot 57 rod
- 58 from an almond tree
- 59 scroll 60 measure

פָּרָק שְׁבִיעִי

6

א מיִסוּדֵי הַדָּת — לִידַע שֶׁהָאֵל מְנַבֵּא אֶת בְּנֵי הָאָדָם.
 ואִין הַנְּבוּאָה חֲלָה אֶלָּא עַל חֶכֶם גְּדוֹל בְּחֻמָּה, גְּבוּר בְּמַדּוּתוֹ, וְלֹא יֵהָא
 יִצְרוּ מִתְגַּבֵּר עֲלָיו בְּדָבָר בְּעוֹלָם, אֶלָּא הוּא מִתְגַּבֵּר בְּדַעְתּוֹ עַל יִצְרוֹ תַּמִּיד,
 וְהוּא בְּעַל דַּעְיָה רַחְבָּה, נִכּוֹנָה עַד מָאָד.
 אָדָם שֶׁהוּא מְמַלֵּא בְּכָל הַמַּדּוּת הָאֵלוֹ, שְׁלֵם בְּגוּפוֹ — כְּשִׁינְס לְפָרְדֵּס.
 וּמִשָּׁף בְּאוֹתוֹן הַעֲנִינִים הַגְּדוֹלִים וְהַרְתּוּקִים, וְתַהֲיָה לוֹ דַּעְיָה נִכּוֹנָה לְהִכִּין
 וְלִהְיוֹת, וְהוּא מִתְקַדֵּשׁ וְהוֹלֵךְ, וּפּוֹרֵשׁ מִדְּרָכֵי כָּל הָעַם הַהוֹלְכִים בְּמַחְשְׁפֵי
 הַזְּמַן, וְהוֹלֵךְ וּמְזַרְזֵם עֲצָמוֹ, וּמְלַמֵּד נַפְשׁוֹ שֶׁלֹּא תַהֲיָה לוֹ מַחְשְׁבָה כָּלֵל בְּאֶחָד
 מִדְּבָרִים בְּטָטִילִים וְלֹא מִהַכְּלֵי הַזְּמַן וּמִחַבְּלוֹתָיו; אֶלָּא דַּעְתּוֹ פְּנוּיָה תַּמִּיד
 לְמַעֲלָה, קְשׁוּרָה תַּחַת הַכֶּסֶף לְהִכִּין בְּאוֹתוֹן הַצּוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, הַטְּהוֹרוֹת,
 וּמִסְתַּכֵּל בְּחֻמָּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלָּה; מְצוּרָה רַאשׁוֹנָה עַד טְבוּר
 הָאָרֶץ, יוֹדַע מֵהֵן גְּדוֹלוֹ — מִיַּד רוּחַ הַקְּדוֹשׁ שׁוֹרֵה עֲלָיו.
 וּבַעֲתֵּי שְׁתַּנּוּחַ עֲלָיו הַרוּחַ, תִּתְעַרֵּב נַפְשׁוֹ בְּמַעֲלַת הַמַּלְאָכִים הַנִּקְרָאִים
 'אִישִׁים', וְיִהְיֶה לְאִישׁ אַחֵר, וְיִכִּין בְּדַעְתּוֹ שְׂאִינוֹ בְּמוֹת שְׁהִיָּה, אֶלָּא
 שְׁנַתְעֵלָה עַל מַעֲלַת שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם הַחֻכְמִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בְּשִׂאוֹל:
 "וְהַתְנַכִּיף עִמָּם וְנִהְפְכֵת לְאִישׁ אַחֵר".

ב הַנְּבִיאִים — מַעֲלוֹת מַעֲלוֹת הֵן.
 כְּמוֹ שִׁישׁ בְּחֻמָּה חֶכֶם גְּדוֹל מִחֻבְרוֹ, כֵּן בְּנִבְיָאָה — נִבְיָא גְּדוֹל מִנְּבִיאָ.
 וְכִלְיָן אִין רֹאִין מְרֵאָה הַנְּבוּאָה אֶלָּא בְּחֻלוֹם, בְּחֻזּוֹן לִילָה, אוֹ בַּיּוֹם, אַחֵר
 שֶׁתִּפֹּל עֲלֵיהֶן תְּרַדְמָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר: "בְּמַרְאֵה אֱלֹהֵינוּ אֲתוּדָע, בְּחֻלוֹם אֲדַבֵּר
 בּוֹ".
 וְכִלְיָן כְּשֶׁמִּתְנַבְּאִין, אִיבְרִיחֵן מִדַּעְיוֹתָיו, וְכֵן הַגּוֹף כָּשֵׁל, וְעִשְׂתוֹנוֹתֵיהֶם
 מִתְטַרְפוֹת, וְתִשְׂאָר הַדַּעַת פְּנוּיָה לְהִכִּין מֵה שְׁתַּרְאָה; כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בְּאַבְרָהָם:
 "וְהִנֵּה אִימָה חֻשְׁכָּה גְּדֹלָה נִפְלַת עֲלָיו";
 וְכִמוֹ שְׁנֵאמַר בְּדִנְיָאֵל: "וְהוֹדִי נְהַפֵּךְ עָלַי לְמִשְׁחִית וְלֹא עֲצַרְתִּי כֵּן".

ג הַדְּבָרִים שְׁמוּדִיעִים לְנִבְיָא בְּמַרְאֵה הַנְּבוּאָה, דְּרַךְ מְשַׁל מוֹדִיעִין לוֹ, וּמִיַּד
 יִחַקֵּק בְּלִבּוֹ פְתוּרוֹן הַמְּשַׁל בְּמַרְאֵה הַנְּבוּאָה וְיִדַע מֵה הוּא.
 כְּמוֹ הַסֵּלֶם שְׂרָאָה יַעֲקֹב אָבִינוּ, וּמִלְאָכִים עוֹלִים יוֹרְדִים בּוֹ, וְהוּא הִיָּה מְשַׁל
 לְמַלְכֵיכוֹת וְשַׁעֲבוּדָן;
 וְכִמוֹ הַחִיּוֹת שְׂרָאָה יְחֻזְקָאֵל, וְהַסִּיר נַפְשׁוֹ וּמִקַּל שְׂקָד שְׂרָאָה יְרַמְיָה, וְהַמְגַלָּה
 שְׂרָאָה יְחֻזְקָאֵל וְהָאִיפָה שְׂרָאָה זְכַרְיָה, וְכֵן שְׂאֵר הַנְּבִיאִים.

מֵהֶם אֹמְרִים הַמְּשַׁל וּפְתוּרוֹ, כְּמוֹ אֵלוֹ;
 וְיֵשׁ מֵהֶן אֹמְרִים הַפְתָּרוֹן בְּלִבָּד;
 וּפְעֻמִּים אֹמְרִים הַמְּשַׁל בְּלִבָּד כְּלֹא פְתוּרוֹן, כְּמִקְצַת דְּבָרֵי יְחֻזְקָאֵל וְזַכְרָיָה;
 וְכִלְיָן בְּמְשַׁל וְדַרְךְ חִידָה הֵם מִתְנַבְּאִים.
 ד כָּל הַנְּבִיאִים אִין מִתְנַבְּאִין בְּכָל עֵת שִׁירְצוֹ, אֶלָּא מְכוּנִים דַּעְתָּם, וְיוֹשְׁבֵים
 שְׂמֻחִים וְטוֹבֵי לֵב וּמִחְבֻּדְדִים;
 שְׂאִין הַנְּבוּאָה שׁוֹרָה, לֹא מִתוֹךְ עֲצָבוֹת וְלֹא מִתוֹךְ עֲצָלוֹת, אֶלָּא מִתוֹךְ
 שְׂמֻחָה.
 לְפִיכָּךְ בְּנֵי הַנְּבִיאִים, לְפָנֵיהֶם נִבֵּל וְתַף וְחִלִּיל וְכִנּוּר, וְהֵם מְבַקְשִׁים הַנְּבוּאָה.
 וְהוּא שְׁנֵאמַר: "וְהִמָּה 'מִתְנַבְּאִים', כְּלוּמַר: מִהִלְכִין בְּדַרְךְ הַנְּבוּאָה עַד
 שִׁינְבָאוּ, כְּמוֹ שְׂאֵתָה אֹמֵר: פְּלוּנִי מִתְגַּדֵּל!"
 ה אֵלוֹ שֶׁהֵם מְבַקְשִׁין לְהַתְנַבֵּא, הֵם הַנִּקְרָאִים 'בְּנֵי הַנְּבִיאִים'.
 וְאִף-עַל-פִּי שְׂמֻכּוֹנִים דַּעְתָּם — אִפְשָׁר שֶׁתְּשִׁירָה שְׂכִינָה עֲלֵיהֶן, וְאִפְשָׁר שֶׁלֹּא
 תְּשִׁירָה.
 ו כָּל הַדְּבָרִים שְׂאֵמְרֵנוּ הֵם דְּרַךְ נְבוּאָה לְכָל הַנְּבִיאִים הַרְאִשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים,
 חוּץ מִמֹּשֶׁה רַבְּנוּ, רִבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים.
 וּמֵה הַפְּרָשׁ יֵשׁ-בֵּין נְבוּאָת מֹשֶׁה לְשְׂאֵר כָּל הַנְּבִיאִים? שְׂכָל הַנְּבִיאִים בְּחֻלוֹם
 אוֹ בְּמַרְאָה; וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ מִחֻבְּרָה וְהוּא עַר וְעוֹמֵד, שְׁנֵאמַר: "וּבִכְבֹּא מֹשֶׁה אֶל
 אֱהִל מִזְעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֲתוֹ אֲחַת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵינוּ".
 כָּל הַנְּבִיאִים — עַל-יְדֵי מַלְאָךְ,
 לְפִיכָּךְ רוֹאִים מֵה שֶׁהֵם רוֹאִים בְּמְשַׁל וְחִידָה;
 מֹשֶׁה רַבְּנוּ — לֹא עַל-יְדֵי מַלְאָךְ, שְׁנֵאמַר: "פֹּה אֶל פֹּה אֲדַבֵּר בּוֹ";
 וְנֵאמַר: "וְדַבֵּר ה' אֵל מֹשֶׁה פָּנִים אֶל פָּנִים";
 וְנֵאמַר: "וּתְמַנֵּת ה' יִבְרִיט";
 כְּלוּמַר, שְׂאִין שֵׁם מְשַׁל, אֶלָּא רוֹאָה הַדְּבַר עַל-כִּרְיָו, כְּלֹא חִידָה וְכִלְיָן מְשַׁל;
 הוּא שֶׁתְּהוֹרָה מְעִידָה עֲלָיו: "בְּמַרְאֵה וְלֹא בְּחִירָת", שְׂאִינוֹ מִתְנַבֵּא בְּחִידָה,
 אֶלָּא בְּמַרְאָה, שְׂרוּאָה הַדְּבַר, עַל כִּרְיָו.
 כָּל הַנְּבִיאִים יִרְאִים וְנִבְהָלִים וּמִתְמוּגְגִין, וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ אִינוֹ כֵּן;
 הוּא שֶׁהַפְּתוּב אֹמֵר: "כִּפְאֶשׁר יִדְבַּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ", כְּלוּמַר: כְּמוֹ שְׂאִין אָדָם
 נִבְהָל לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי חֻבְרוֹ, כֵּן הִיָּה כֵחַ בְּדַעְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ לְהִכִּין דְּבָרֵי
 הַנְּבוּאָה, וְהוּא עוֹמֵד עַל עֲמּוֹדוֹ שְׁלֵם.

- 1 some of them say
- 2 and sometimes
- 3 like some words of
- 4 & types of allegories
- 5 any time they want
- 6 they orient their minds
- 7 and sit/wait secluded
- 8 with joy & happiness
- 9 rest/settle upon
- 10 in midst of sadness
- 11 laziness/apathy
- 12 the disciples of
- 13 before them [were]
- 14 harp and drum
- 15 flute and lyre
- 16 [while] they sought
- 17 they prophesized
- 18 they followed path of
- 19 is aspiring to be great
- 20 that are seeking out
- 21 will rest... on them
- 22 the Divine Presence
- 23 the early and the late
- 24 master/head/teacher
- 25 what is the difference
- 26 in a dream or a vision
- 27 awake and standing
- 28 when Moshe entered
- 29 into Tent of Meeting
- 30 to speak with Him
- 31 he heard the voice
- 32 through medium of
- 33 mouth to mouth
- 34 face to face
- 35 the image of G-d
- 36 he gazed
- 37 in its clarity
- 38 testifies about him
- 39 were afraid, frightened
- 40 puzzled/confounded
- 41 stood totally composed

1 any time they wanted
2 time that he desired
3 clothed/ enveloped him
4 and to prepare it
5 prepared and standing
6 like Angels of service
7 stand and listen
8 w/this G-d promised
9 go and say to them
10 they should return
11 to their tents
12 stand here w/Me
13 departed from them
14 they (could) return
15 i.e. all physical needs
16 like rest of nation
17 separate
18 from their wives
19 from all similar to it
20 his mind was bound
21 to the Eternal Rock
22 the glory
23 flesh of his face shone
24 to broaden his heart
25 to increase
26 his knowledge
27 that he will be sent
28 to one of the nations
29 of the world
30 to people of a city
31 or a kingdom
32 to prepare them
33 and to inform them
34 what will be
35 or to prevent them
36 that are in their hands
37 a sign and wonder
38 we believe him to be
39 from the beginning
40 fit for prophesy
41 above all his peers
42 listen to him
43 (other) factors behind it
44 we establish him
45 on his prior reputation
46 because that is what
47 we were commanded
48 decide a case
49 according to
50 two proper witnesses
51 they testified falsely
52 to us 53 hidden things
54 those that are revealed
55 are for us and our kids
56 since man sees w/eyes
57 sees into the heart

7

פָּרָק שְׁמִינִי

כָּל הַנְּבִיאִים אִין מִתְנַבְּאִים בְּכָל עֵת שִׁירְצוּ; מֹשֶׁה רַבְּנוּ אִינוּ כֵּן. אֲלָא כָּל זְמַן שִׁיחֲפִץ, רִיחַ הַקֹּדֶשׁ לֹבֶשְׁתּוֹ וְנִבְּאָה שׁוֹרֵה עָלָיו;
וְאִינוּ צָרִיךְ לִכְנֹן דַּעְתּוֹ וְלִהְיוֹדְמָן לָהּ, שֶׁהָרִי הוּא מִכְּנֹן יִמְזַמֵּן וְעוֹמֵד כַּמְּלֵאכֵי הַשָּׁרָת,
לְפִיכֹךְ מִתְנַבֵּא בְּכָל עֵת, שֶׁנֶּאֱמַר: "עֲמְדוּ וְרֹאשְׁמַעְהוּ מִה יִצְוֶה ה' לְכֶם."
וְכִזָּה הַבְּטִיחַוָּה אֱלֹהֵי, שֶׁנֶּאֱמַר: "לֵךְ אֲמַר לָהֶם שׁוּבוּ לְכֶם לְאַהֲלֵיכֶם, וְאַתֶּם פֹּה עֲמַדוּ עִמָּדִי."
הָא לְמַדְתָּ, שֶׁכָּל הַנְּבִיאִים, כְּשֶׁנִּבְּאוּהָ מִסְתַּלְקֵת מִמֶּה חוֹזְרִים לְאַהֲלֵם, שֶׁהוּא צָרִיכֵי הַגּוֹף¹⁵ כְּכֹל, כְּשֶׁאֲרֵי הָעַם, לְפִיכֹךְ אִין פּוֹרְשִׁין מִנְשׁוֹתֵיהֶם;
וּמֹשֶׁה רַבְּנוּ לֹא חִזַּר לְאַהֲלוֹ הָרֵאשׁוֹן, לְפִיכֹךְ פִּרְשׁ מִן הָאֵשׁה לְעוֹלָם וּמִן הַדּוֹמָה¹⁹ לוֹ, וְנִקְשְׁרָה²⁰ וְדַעְתּוֹ לְצוֹר הַעוֹלָמִים, וְלֹא נִסְתַּלַּק מֵעָלָיו הַהוֹד לְעוֹלָם, וְקָרַן עוֹר²³ פָּנָיו וְנִתְקַדַּשׁ כַּמְּלֵאכִים.
ז הַנְּבִיא, אֲפֻשֶׁר שֶׁתִּהְיֶה נִבְּאוֹתוֹ לְעַצְמוֹ בְּלִבְדוֹ, לְהַרְחִיב לִבּוֹ וְלִהְיוֹסֵף דַּעְתּוֹ, עַד שִׂדַע מִה שֶׁלֹּא הָיָה יוֹדַע מֵאוֹתָן הַדְּבָרִים הַגְּדוּלִים.
וְאֲפֻשֶׁר שֶׁיִשְׁלַח לְעַם מְעַמֵי הָאָרֶץ אוֹ לְאֲנָשֵׁי עִיר אוֹ מִמְּלָכָה, לְכַוֵּן אוֹתָם וְלִהְיוֹדֵיעֵם מִה יִצְעוּ, אוֹ לְמַנְעֵם מִמַּעֲשֵׂים הַרְעִים שֶׁבִּידְהֵם.
וְכִשְׁמִשְׁלַחִים אוֹתוֹ, נוֹתְעִין לוֹ אוֹת וּמוֹפֵת, כְּדֵי שִׂדַעוּ הָעַם שֶׁהָאֵל שֶׁלַּחוּ בְּאֵמֶת.
וְלֹא כָּל הָעוֹשֶׂה אוֹת וּמוֹפֵת מֵאֲמִינִים³⁶ לוֹ שֶׁהוּא נְבִיא, אֲלָא אֲדָם שֶׁהֵינּוּ יוֹדְעִים כּוֹ מִתְחַלְתּוֹ שֶׁהוּא רְאוּי⁴⁰ לְנִבְּאוֹהָ בְּחֻמְתּוֹ וּבְמַעֲשָׂיו, שֶׁנִּתְעַלָּה⁴¹ בְּהֵן עַל⁴² כָּל בְּנֵי גִילוֹ, וְהָיָה מֵהַלֵּךְ בְּרַכִּי הַנְּבִאוֹהָ, בְּקִדְשָׁתָהּ וּבְפִרְיִשׁוֹתָהּ, וְאַחֲרֵיכֵךְ בָּא וְעָשָׂה אוֹת וּמוֹפֵת וְאָמַר שֶׁהָאֵל שֶׁלַּחוּ — מִצְוֶה לְשַׁמַּע⁴² מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֲלֵיו תִּשְׁמָעוּן."
וְאֲפֻשֶׁר שֶׁיִּעֲשֶׂה אוֹת וּמוֹפֵת וְאִינוּ נְבִיא, וְהָיָה הָאוֹת יִשְׁלוּ דְבָרִים⁴³ בְּנֹו, וְאֶף-עַל-פִּיכֵן מִצְוֶה לְשַׁמַּע לוֹ, הוֹאִיל וְאֲדָם גְּדוֹל וְחָכֵם וְרְאוּי לְנִבְּאוֹהָ [הוּא], מְעַמִּידִים⁴⁴ אוֹתוֹ עַל חֻזְקָתוֹ,⁴⁵ שֶׁכֵּךְ נִצְטוּיָנוּ.⁴⁶
כְּמוֹ שֶׁנֶּצְטוּיָנוּ לְחַתֵּךְ⁴⁸ אֶת הַדִּין עַל-פִּי שְׁנֵי עֲדִים⁵⁰ כְּשָׂרִים, וְאֶף-עַל-פִּי שֶׁאֲפֻשֶׁר שֶׁהֵעִידוּ בְּשֶׁקֶר — הוֹאִיל וְכָשָׂרִים הֵם אֲצִלְנוּ, מְעַמִּידִין אוֹתָן עַל כְּשָׂרוֹתָן.
וּבְדְבָרִים הָאֵלֹו וְכִיּוֹצֵא בְּהֵן נֶאֱמַר: "הַנְּסֻתָרִת לֵה אֱלֹהֵינוּ, וְהַנְּגַלֵּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ," וְנֶאֱמַר: "כִּי הָאָדָם יִרְאֶה⁵⁶ לְעֵינָיו וְהוֹ יִרְאֶה⁵⁷ לְלִבְכֵךְ."
55
54
53
52
51
50
49
48
47
46
45
44
43
42
41
40
39
38
37
36
35
34
33
32
31
30
29
28
27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

1 in his heart a doubt
2 w/magic & scorcery
3 in the desert
4 out of necessity
5 not to bring a proof
6 to drown
7 He split the sea
8 and sank them in it
9 we needed food
10 He brought down to us
11 they were thirsty
12 He split... the rock
13 denied/rebelled in it
14 Korach's congregation
15 swallowed them up
16 w/assembly at Mt. Sinai
17 since our eyes saw
18 and not a stranger's
19 our ears heard
20 and not another's
21 fire, sounds & lightening
22 he drew near
23 to the thick cloud
24 & the voice spoke to him
25 go tell them thus & thus
26 not with our fathers
27 inscribed... this covenant
28 from where is it known
29 alone is the proof
30 that it is true/authentic
31 behold I'll come to you
32 in a thick cloud
33 so the nation will hear
34 My speaking with you
35 and also in you (Moshe)
36 we see before this thing
37 w/belief that would stand
38 that has after it suspicions
39 those who he was sent to
40 together
41 since each of them was
42 at the beginning of
43 at time He gave to him
44 to be performed in Egypt
45 they'll listen to your voice
46 that one who believes
47 there will be in his heart
48 he tried removing himself
49 from going (to Egypt)
50 but they won't believe me

א מֹשֶׁה רַבְּנוּ, לֹא הֶאֱמִינוּ בוּ יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי הָאוֹתוֹת שֶׁעָשָׂה, שֶׁהִמָּאֲמִין עַל-פִּי הָאוֹתוֹת, יֵשׁ בְּלִבּוֹ דְּפִי, שֶׁאֲפֻשֶׁר שִׁיעֲשֶׂה הָאוֹת בְּלֵט וְכֹשֶׁף.
אֲלָא כָּל הָאוֹתוֹת שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר, לְפִי הַצָּרֵךְ עֲשָׂאֵם, לֹא לְהִבְיֵא רְאִיָּה עַל הַנְּבִאוֹהָ.
הָיָה צָרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ אֶת הַמְצָרִים — קָרַע אֶת הַיָּם וְהַצְּלִילָן בְּתוֹכוֹ; צָרְכָנוּ לְמוֹזֵן — הוֹרִיד לָנוּ אֶת הַמָּן;
צָמְאוּ — בָּקַע לָהֶן אֶת הָאֶבֶן;
כְּפָרוּ¹³ בוּ עֲדַת קָרַח — בָּלַע¹⁵ אוֹתָן הָאָרֶץ;
וְכֵן שָׁאָר כָּל הָאוֹתוֹת.
יִכְמָה הֶאֱמִינוּ כּוֹ? בְּמַעֲמַד הַר-סִינִי, שֶׁעֵינֵינוּ רָאוּ וְלֹא יָדָעוּ, וְאִנֵּינוּ שִׁמְעוּ וְלֹא אֲחֵר, הָאֵשׁ וְהַקּוֹלוֹת וְהַלְפִידִים, וְהוּא נִגְשׁ אֶל הָעַרְפֵּל וְהַקּוֹל מְדַבֵּר אֲלֵינוּ, וְאִנּוּ שׁוֹמְעִים: מֹשֶׁה, מֹשֶׁה, לֵךְ אֲמַר לָהֶן כְּדֵי וְכָךְ!
וְכֵן הוּא אוֹמֵר: "פָּנִים בְּפָנִים דַּבֵּר ה' עִמָּכֶם";
וְנֶאֱמַר: "לֹא אֶת אֲבֹתֵינוּ בְּרַח ה' אֶת הַבְּרִית²⁷ הַזֹּאת."
וּמִנֵּן שֶׁמַּעֲמַד הַר-סִינִי לְכַדוֹ הָיָה הָרְאִיָּה לְנִבְּאוֹתָהּ, שֶׁהִיא אֵמֶת, שָׂאִין בוּ דְּפִי? שֶׁנֶּאֱמַר: "הִנֵּה אֲנִכִי בָּא אֲלֵיךְ בְּעַבְיָה³³ הַעֲנֵן בְּעַבְיָה³³ יִשְׁמַע הָעַם בְּדַבְּרֵי עַפְוֹךְ וְגַם כִּי יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם";
מְכַלֵּל³⁶ שֶׁקָּדַם דְּבָרָה³⁶ לֹא הֶאֱמִינוּ בוּ נֶאֱמַנּוֹת³⁷ שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לְעוֹלָם, אֲלָא נֶאֱמַנּוֹת שֶׁיֵּשׁ אַחֲרֶיהָ³⁸ הַרְהוֹר וּמִתְשַׁבְּהָ.
ב נִמְצָאוּ אֵלֹו שֶׁשְׁלַח³⁹ לָהֶן הֵם הַעֲדִים עַל נִבְּאוֹתָהּ שֶׁהִיא אֵמֶת, וְאִינוּ צָרִיךְ לְעֲשׂוֹת לָהֶן אוֹת אַחֵר, שֶׁהֵם וְהוּא עֲדִים בְּדַבְּרֵי, כְּשֶׁנִּי עֲדִים שֶׁרָאוּ דְּבָר אַחַד בְּיַחַד, שֶׁכָּל אַחַד מֵהֶן עַד לְחַבְרוֹ, שֶׁהוּא אוֹמֵר אֵמֶת, וְאִין אַחַד מֵהֶן צָרִיךְ לְהִבְיֵא רְאִיָּה לְחַבְרוֹ;
כֵּךְ מֹשֶׁה רַבְּנוּ, כָּל יִשְׂרָאֵל עֲדִים לוֹ אַחַר מַעֲמַד הַר-סִינִי, וְאִינוּ צָרִיךְ לְעֲשׂוֹת לָהֶם אוֹת.
וְהוּא שָׁאָמַר לוֹ הַקּוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַחֲלַת נִבְּאוֹתָהּ, בְּעֵת שֶׁנִּתְּן לּוֹ הָאוֹתוֹת לְעֲשׂוֹתָן בְּמַצְרִים וְאָמַר לוֹ "וְשַׁמַּע⁴⁵ לְקִלְכֵךְ" —
יָדַע מֹשֶׁה רַבְּנוּ, שֶׁהִמָּאֲמִין עַל-פִּי הָאוֹתוֹת יֵשׁ בְּלִבְכֵךְ דְּפִי וּמִתְהַרֵּר וּמִתְשַׁבֵּב, וְהָיָה נִשְׁמַט מִלֵּלְךָ וְאָמַר: "וְהָיָה לֹא יֵאֱמִינוּ לִי";

1 a clear & explicit matter
 2 which is a... that stands
 3 there is no change
 4 no lessening & no adding
 5 all that I command you
 6 guard to do it 7 forever
 8 eternal statutes
 9 for (all) your generations
 10 permitted to innovate
 11 a (new) matter from now
 12 whether from the nations
 13 sent him to add
 14 to explain... explanation
 15 only for a (specific) time
 16 and his death is
 17 through strangulation
 18 on his willfully speaking
 19 in G-d's Name
 20 what was not commanded
 21 and G-d is not a man
 22 that He would lie
 23 if so, why does Torah say
 24 I will establish to them
 25 from among your brothers
 26 like you (Moshe)
 27 to make a (new) religion
 28 will he be coming
 29 to command on
 30 and to warn the nation
 31 not to transgress on it
 32 the last of them
 33 remember the
 34 my servant
 35 also he can command us
 36 w/optional matters
 37 for example
 38 go to that place
 39 don't go (there)
 40 wage war today or don't
 41 build this wall
 42 or don't build it
 43 obligated to die
 44 at the hand of Heaven
 45 and it will be that
 46 he says in My Name
 47 I will seek this from him

פָּרָק הַיְשִׁיעִי

א דָּבָר בְּרוּר וּמְפָרֵשׁ בַּתּוֹרָה, שֶׁהִיא מְצוּה עוֹמְדָת לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים;
 אֵין לָהּ, לֹא שֵׁנוּי וְלֹא גִרְעוּן וְלֹא תוֹסֶפֶת, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֵת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־אֲנִי
 מְצַוֶּה אֲתָכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת, לֹא תִסֶּף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ";
 וְנֶאֱמַר: "וְהִנְגַּלְתָּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת".
 הָא לְמַדְתָּ, שֶׁכָּל דְּבָרֵי תוֹרָה מְצִוּין אָנוּ לַעֲשׂוֹתָן עַד עוֹלָם.
 וְכֵן הוּא אוֹמֵר: "חֻקַּת עוֹלָם לְדוֹרֵיכֶם", וְנֶאֱמַר: "לֹא בְשָׁמַיִם הוּא".
 הָא לְמַדְתָּ, שֶׁאֵין נִבְיָא רַשָׁאי¹⁰ לְחַדֵּשׁ דְּבָר מְצֻה.
 לְפִיכֹף אִם יַעֲמֵד אִישׁ — בֵּין מִן הָאֱמוּנוֹת, בֵּין מִיִּשְׂרָאֵל — וַיַּעֲשֶׂה אוֹת
 וּמוֹפֵת וַיֹּאמֶר, שֶׁהוּא שֶׁלְחֹן לְהוֹסִיף מְצוּה אוֹ לְגַרֵעַ מְצוּה, אוֹ לְפָרֵשׁ בְּמְצוּה
 מִן הַמְצוּוֹת פְּרוּשׁ שֶׁלֹּא שֶׁמַּעֲנֵנוּ מִמִּשְׁה;
 אוֹ שֶׁאֵמַר, שֶׁאוֹתָן הַמְצוּוֹת שֶׁנִּצְטַו כִּהְיוּ יִשְׂרָאֵל אֵינָן לְעוֹלָם וּלְדוֹרֵי דוֹרוֹת,
 אֲלֵא מְצוּוֹת לְפִי¹⁵ זְמַן הֵיוּ — הֲרֵי זֶה נִבְיָא שֶׁקָּרַ, שֶׁהֲרֵי כָּא לְהַכְחִישׁ נְבוּאוֹתָו
 שֶׁל מֹשֶׁה;
 וּמִיִּתְּתוּ בְּחֻנְקָ, עַל שֶׁהוֹדִיר¹⁸ לְדָבָר בְּשֵׁם ה' אֲשֶׁר²⁰ לֹא צִוְּהוּ.
 שֶׁהוּא, בְּרוּךְ שְׁמוֹ, צִוְּה לְמִשְׁה, שֶׁהַמְצוּה הַזֹּאת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם, וְלֹא
 אִישׁ אֶל וּלְכָזֵב.
 ב אִם־כֵּן, לְמַה נֶּאֱמַר²³ בַּתּוֹרָה: "נִבְיָא אֲקִים לָהֶם מְקַרְבֵי אַחִיהֶם כְּמוֹד²⁶? —
 לֹא לַעֲשׂוֹת דָּת הוּא²⁷ כָּא, אֲלֵא לְצִוּוֹת²⁹ עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וּלְהַזְהִיר הָעַם שֶׁלֹּא
 יַעֲבְרוּ עָלֶיהָ.
 כְּמוֹ שֶׁאֵמַר הַאֲחֵרוֹן שֶׁבָּהֶם: "וְזָכְרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדֵי";
 וְכֵן אִם צִוְּנוּ בְּדִקְרֵי הַרְשׁוֹת, כְּגוֹן: לְכוּ לְמִקְוֹם פְּלוּנִי אוֹ אֵל תִּלְכוּ; עֲשׂוּ
 מִלְחָמָה הַיּוֹם אוֹ אֵל תַּעֲשׂוּ; בְּנוּ תוֹמָה זוֹ אוֹ אֵל תִּכְנֶנָה — מְצוּה לְשַׁמַּע
 לוֹ,
 וְהַעוֹבֵר עַל דְּבָרָיו — תִּיב מִיָּתָה בְּיַד שָׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְהִזָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר
 לֹא יִשְׁמַע אֶל דְּבָרֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר יִדְבַר בְּשֵׁמִי, אֲנִי אֶרְשׁ⁴⁷ מֵעַמוֹ".

עַד שֶׁהוֹדִיעוּ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁאֵלוֹ הָאוֹתוֹת, אֵינָן אֲלֵא עַד שֶׁיֵּצְאוּ
 מִמְצָרִים, וְאַחַר שֶׁיֵּצְאוּ וַיַּעֲמֵדוּ עַל הַהָר הַזֶּה, יִסְמְלַק הַרְהוּר שֶׁמִּהַרְהָרִין
 אַחֲרָיֶךָ, שֶׁאֵינִי נוֹתֵן לְךָ כָּאֵן אוֹת, שֶׁיַּדְעוּ שֶׁאֵינִי שֶׁלְחֹתִיךָ בְּאֵמַת מִתְחַלְלָה, וְלֹא
 יִשְׁאָר בְּלִבָּם הַרְהוּר.
 וְהוּא שֶׁהִכְתוּב אוֹמֵר: "וְזֶה לְךָ הָאוֹת כִּי אֲנִי שֶׁלְחֹתִיךָ, בְּהוֹצִיאֲךָ אֵת הָעַם
 מִמְצָרִים תַּעֲבִדוּן אֵת הָאֱלֹהִים עַל הַהָר הַזֶּה"
 נִמְצְאוּ¹⁵ אוֹמֵר, שֶׁכָּל נְבִיא שֶׁיַּעֲמֵד אַחַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, אֵין אָנוּ מְאֻמֵּינִים בוֹ
 מִפְּנֵי הָאוֹת לְבַדּוֹ, כְּדִי שֶׁנֶּאֱמַר: אִם יַעֲשֶׂה אוֹת, נִשְׁמַע לוֹ לְכָל מַה שֶׁיֹּאמֶר!
 אֲלֵא מִפְּנֵי הַמְצוּה, שֶׁצִּוְּה מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה וַאֲמַר: אִם נָתַן אוֹת, אֲלֵיו תִּשְׁמַעוּן!
 כְּמוֹ שֶׁצִּוְּנוּ לְחַתֵּךְ הַדְּבָר עַל־פִּי שְׁנַיִם עֵדִים, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין
 אִם הֵעִידוּ אִמַּת²² אִם שֶׁקָּרַ,
 כִּף מְצוּה לְשַׁמַּע מִזֶּה הַנְּבִיא, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִים אִם הָאוֹת אִמַּת,
 אוֹ כְּכַשּׁוֹף וְלֹט.
 ג לְפִיכֹף אִם עָמַד הַנְּבִיא וַעֲשֶׂה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים, וּבִקְשׂוּ לְהַכְחִישׁ
 נְבוּאוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ — אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, וְאָנוּ יוֹדְעִין כְּבִאוּר, שֶׁאוֹתָן
 הָאוֹתוֹת בְּלֹט וּבְכַשּׁוֹף הֵן;
 לְפִי שֶׁנְּבוּאוֹת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אֵינָה עַל־פִּי הָאוֹתוֹת, כְּדִי שֶׁנַּעֲרֹךְ אוֹתוֹת זֶה
 לְאוֹתוֹת זֶה,
 אֲלֵא בְּעֵינֵינוּ וְאֵינָה וּבְאָזְנוֹנוּ שֶׁמַּעֲנוּהָ כְּמוֹ שֶׁשִּׁמַּע²⁹ הוּא.
 הָא לְמַה הַדְּבָר דּוֹמֵה? לְעֵדִים שֶׁהֵעִידוּ לְאָדָם עַל דְּבָר שֶׁרָאָה בְּעֵינָיו, שֶׁאֵינֵנו
 כְּמוֹ שֶׁרָאָה; שֶׁאֵינֵנו שׁוֹמְעֵי לְהֵן, אֲלֵא יוֹדְעֵי כְּוִדָּאִי שֶׁהֵן עֲרֵי³³ שֶׁקָּרַ.
 לְפִיכֹף אִמַּרְה תּוֹרָה, שֶׁאִם כָּא הָאוֹת וְהַמוֹפֵת, "לֹא תִשְׁמַע אֶל דְּבָרֵי הַנְּבִיאִים
 הַהוּא", שֶׁהֲרֵי זֶה כָּא אֲלִיךְ בְּאוֹת וּמוֹפֵת לְהַכְחִישׁ מַה שֶׁרָאִיתָ בְּעֵינֶיךָ,
 וְהוֹאִיל וְאֵין אָנוּ מְאֻמֵּינִים בְּמוֹפֵת אֲלֵא מִפְּנֵי הַמְצוּוֹת שֶׁצִּוְּנוּ מֹשֶׁה — הִיא אֲךָ
 נִקְבָּל מְאוֹת זֶה, שֶׁכָּא לְהַכְחִישׁ נְבוּאוֹתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁרָאִינוּ וְשֶׁשִּׁמַּעְנוּ?
 1 until informed him
 2 are only (meant to last)
 3 until (the Jews) leave
 4 and are standing
 5 on this mountain
 6 there will be removed
 7 they suspect after you
 8 I'm giving you here an
 9 so they'll know that I
 10 really sent you
 11 from the beginning
 12 there won't remain
 13 when you bring out
 14 they will serve
 15 (so) you find to say
 16 as if to say
 17 if he will do an
 18 (then) we'll listen to him
 19 to all that he says
 20 rather (only) because of
 21 if they testified
 22 truthfully or falsely
 23 great signs & wonders
 24 seeks to contradict
 25 we know w/clarity
 26 so we'd (have to) compare
 27 with our eyes we saw
 28 and w/our ears we heard
 29 just like he heard
 30 to what is this compared
 31 but not like what he saw
 32 he'll know w/certainty
 33 they are false witnesses
 34 you saw w/your own eyes
 35 and since we don't believe
 36 how can we accept

זז כמה דברים אמורים? בשאר מצות, אבל בעבודת כוכבים, אין שומעין לו, ואפלו לפי שעה;

ואפלו עשה אותות ומופתים גדולים ואמר, שהשם צוהו שתעבד עבודת כוכבים היום בלבד, או בשעה זו בלבד — הרי זה דבר סרה על ה'; ועל זה צוה הפתוב ואמר: "ובא האות והמופת... לא תשמע אל דברי הנביא ההוא... כי דבר סרה על ה' אלהיכם", שהרי בא להכחיש נבואתו של משה;

ולפיכך גרע בודאי שהוא נביא שקר, וכל מה שעשה בלט וכשוף עשה, ויחנק.

פרק עשירי

א כל נביא שיעמד לנו ויאמר שה' שלחו, אינו צריך לעשות אות כאחד מאותות משה רבנו או פאותות אליהו ואלישע, שיש בהם שנוי מנהגו של עולם;

אלא האות שלו — שיאמר דברים העתידים להיות בעולם, ויאמנו דבריו, שנאמר: "וכי תאמר בלבבך, איכה ינדע את הדבר וגו'";

לפיכך, כשיבוא אדם הראוי לנבואה במלאכות השם, ולא יבוא להוסיף ולא לגרע, אלא לעבד את השם במצות התורה — אין אומרים לו: קרע לנו היס או התיהמת וכיוצא באלו, ואתרפך נאמין בך!

אלא אומרים לו: אם נביא אתה, אמר דברים העתידים להיות! והוא אומר, ואנו מחפים לראות הנבואה דבריו אם לא יבואו.

ואפלו נפל דבר קטן — בידוע שהוא נביא שקר; ואם באו דבריו בלם — יהיה בעינינו נאמן.

ב ובדקין אותו פעמים הרבה — אם נמצאו דבריו נאמנים פלו, הרי זה נביא אמת;

כמו שנאמר בשמואל: "וידע כל ישראל מן ועד באר שבע, כי נאמן שמואל לנביא לה";

- 1 G-d commanded
- 2 that we should serve
- 3 only today
- 4 or only for this time
- 5 spoke perversely
- 6 against G-d
- 7 and it comes (to pass)
- 8 we know w/certainty
- 9 who arises for us
- 10 that G-d sent him
- 11 change in way/nature
- 12 of the world
- 13 future things
- 14 to be in the world
- 15 and we believe
- 16 and if you will say
- 17 in your heart
- 18 how shall we know
- 19 when one will come
- 20 fit for prophesy
- 21 in the service of G-d
- 22 to add 23 to diminish
- 24 split the sea for us
- 25 cauce the dead to live
- 26 and similar to these
- 27 we will believe you
- 28 we wait to see
- 29 a small thing fails
- 30 it is known
- 31 it is that in our eyes
- 32 he is believed
- 33 we evaluate him
- 34 many times

9

ג וכן נביא שעבר על דברי עצמו, והזכר נבואתו — חזב מיתה בידו שמים;

ובשלתו נאמר: "אנכי אדרש מעמו".

וכן אם יאמר לנו הנביא, שגודע לנו שהוא נביא, לעבר על אחת מכל מצות האמורות בתורה, או על מצות הרבה, בין קלות בין חמורות, לפי שעה — מצוה לשמע לו.

וכן למדנו מחכמים ראשונים מפי השמועה: בכל אם יאמר לך הנביא: עבר על דברי תורה! פאליהו בהר הפרמל — שמע לו, חוץ מעבודת כוכבים.

והוא שיהיה הדבר לפי שעה,

כגון אליהו בהר הפרמל, שהקריב עולה בחוץ, וירושלים נבחרת לכה, והמקריב בחוץ חזב פרת.

ומפני שהוא נביא, מצוה לשמע לו, וגם בזה נאמר: "אליו תשמעו". ואלו שאלו את אליהו ואמרו לו: היאך נעקר מה שכתוב בתורה: "פן תעלה עלתיך בכל מקום"? הנה אומר: לא נאמר אלא המקריב בחוץ לעולם, חזב פרת, כמו שצוה משה; אבל אני אקריב היום בחוץ בלבד ה', כדי להכחיש נביאי הצעל.

ועל הדבר הזה, אם צוה כל הנביאים לעבר לפי שעה — מצוה לשמע להם.

ואם אמרו, שהדבר נעקר לעולם — מיתחו בחנק; שהתורה אמרה: "לנו ולבנינו עד עולם".

ד וכן אם עקר דבר מדברים שלמדנו מפי השמועה, או שאמר בדין מדיני תורה, שהשם צוה לו שהדין כן הוא והלכה כדברי פלוני — הרי זה נביא השקר ויחנק, אף על פי שעשה אות; שהרי בא להכחיש התורה, שאמרה: "לא בשמים הוא". אבל לפי שעה, שומעין לו בכל.

- 1 on his own prophesy
- 2 or he suppresses
- 3 and w/all three of them
- 4 I'll require it from him
- 5 (already) known/estab.
- 6 whether light or heavy
- 7 (only) for that time
- 8 w/all (Mitzvot)
- 9 but (only) if the issue is
- 10 he offered an offering
- 11 outside (of the Temple)
- 12 was chosen for this
- 13 if they would've asked
- 14 how can you uproot
- 15 lest you offer up
- 16 he could have said
- 17 w/word (command) of
- 18 in order to contradict
- 19 in this (same) way
- 20 but if they say
- 21 he dies w/strangulation
- 22 to us and our children
- 23 w/one of the laws of
- 24 that G-d told him
- 25 that this is the law
- 26 is like this opinion

1 words of retribution
 2 will die
 3 contradiction
 4 is slow to anger
 5 abundant in kindness
 6 forgiving of evil
 7 that they will return
 8 they will be forgiven
 9 like the people of
 10 it will be held for them
 11 even on condition
 12 will never be reversed
 13 we don't find
 14 that good was reversed
 15 with the destruction
 16 of the 1st Temple
 17 explicit in tractate of
 18 a Navi is evaluated
 19 in his response
 20 proof
 21 it will be known
 22 but hear now this word
 23 that speaks about
 24 if there comes to pass
 25 the word of the Navi
 26 truly sent by G-d
 27 that testified about him
 28 has the status of
 29 [further] investigation
 30 believed in him
 31 before he did [any]
 32 and so for generations
 33 time after time
 34 and he [keeps] going
 35 to calculate after him
 36 to suspect [about]
 37 to test him excessively
 38 we shouldn't go
 39 and test him forever
 40 is G-d in our midst
 41 or not
 42 after it is known
 43 they'll believe & know
 44 that G-d
 45 was in their midst

ד דברי הפרענות שהנביא אומר, כגון שיאמר: פלוני ימות. או שנה פלונית
 רעב או מלחמה, וכיוצא בדברים אלו — אם לא עמדו דבריו, אין בזה
 הכחשה לנבואתו, ואין אומרים: הנה דבר ולא בא!
 שהקדוש-ברוך-הוא ארך אפים ורב חסד ורחמים על הרעה;
 ואפשר שעשו תשובה ונסלח להם כאנשי נינהו, או שתלה להם פחוקיה.
 אכל אם הבטיח על טובה ואמר שיהיה פה וכה, ולא באה הטובה שאמר
 — בידוע שהוא נביא שקר;
 שכל דבר טובה שיגור האל, אפילו על תנאי, אינו חוזר;
 ולא מצינו שחזר בדבר טובה, אלא בחזון ראשון, כשהבטיח לצדיקים
 שלא ימותו עם הרשעים, וחזר בדבריו; וזה מפרש במסכת שבת.
 הא למדת, שבדברי הטובה בלבד יבחן הנביא.
 הוא שירמיהו אמר בתשובתו לחנניה בן עזריה, כשהיה ירמיה מתנבא לרעה
 וחנניה לטובה, אמר לו לחנניה: אם לא יעמדו דבריו, אין בזה ראיה שאני
 נביא שקר; אבל אם לא יעמדו דבריו, ידע שאתה נביא שקר! שנאמר:
 "אך שמע נא את הדבר הזה וגו', הנביא אשר ידבר שלום, בבא דבר
 הנביא ידע הנביא אשר שלחו אתה באמת."
 ה נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא — הרי הוא בחזקת נביא, ואין
 זה השני צריך חקירה;
 שהרי משה רבנו העיד ליהושע, והאמינו בו כל ישראל קדם שיעשה אות;
 וכן לדורות.
 נביא שנודעה נבואתו, והאמינו בדבריו פעם אחת, או שהעיד לו
 נביא, והיה הולך בדרכי הנבואה — אסור לחשב אחריו ולהרהר בנבואתו
 שמה אינה אמת, ואסור לנסותו יותר מדי,
 ולא נהיה הולכים ומנסים לעולם, שנאמר: "לא תנסו את ה' אלהיכם
 כאשר נסיתם במסה", שאמרו: "היגש"ה בקרבנו אם אין";
 אלא מאחר שנודע שזה נביא, יאמינו ידעו כי ה' בקרבם, ולא יהרהרו ולא
 יחשבו אחריו, כענין שנאמר: "וידעו כי נביא הנה בתוכם".

ג והלא המעוננים והקוסמים אומרים מה שעתיד להיות, ומה הפרש יש
 בין הנביא וביןם?
 אלא שהמעוננים והקוסמים וכיוצא בהן, מקצת דבריהם מתקלים ומקצתן
 אין מתקלים.
 כענין שנאמר: "יעמדו נא וישעך הכרי שמים החזים בנוככים, מודיעים
 לתושים מאשר יבאו עליהם" — מאשר ולא כל אשר;
 ואפשר שלא יתקיים מדבריהם כלום, אלא יטעו ככל, כענין שנאמר: "מפר
 אמות בדיים וקסמים יהולל";
 אבל הנביא, כל דבריו קיימים, שנאמר: "כי לא יפל מדבר ה' ארצה";
 וכן הוא אומר: "הנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דבריו ידבר
 דברי אמת, מה לתבן את הפר נאם ה'";
 כלומר, שבדברי הקוסמים והחלומות פתבן שנתערב בו מעט פר; ודבר ה'
 בכר שאין בו תבן כלל.
 ובדבר הנה הפתוב הבטיח ואמר, שאותן הדברים שמודיעין המעוננים
 והקוסמים לאמות ומכזבין, הנביא יודיע לכם דברי אמת, ואין אתם צריכין
 למעונן וקוסם וכיוצא בו, שנאמר: "לא ימצא כה מעביר בנו וכתו באש
 וגו', כי הגוים האלה וגו'";
 ואמר: "נביא מקרבך מאחיד וגו'".
 הא למדת, שאין הנביא עומד לנו, אלא להודיענו דברים העתידים להיות
 בעולם משבע ורעב, מלחמה ושלום וכיוצא בהן;
 ואפילו צרכי יחיד מודיע לו, כשאויל, שאבדה לו אבדה, והלך לנביא
 להודיעו מקומה.
 וכיוצא באלו הדברים הוא שיאמר הנביא, לא שיעשה דת אחרת או יוסיף
 מצוה או יגרע.

1 [but] behold
 2 diviners & scorcerers
 3 what difference is there
 4 between a Navi & them
 5 some of their words
 6 are established (occur)
 7 let them stand up now
 8 and save you
 9 astrologers
 10 and the star gazers
 11 who fortell by
 12 new moons/monthes
 13 from what will
 14 come upon you
 15 and not - all that will
 16 won't occur... at all
 17 he will err w/all
 18 He nullifies the signs
 19 of imposters
 20 mocks/makes fools of
 21 fall... to the ground
 22 that has a dream
 23 should relate his dream
 24 and the one w/My word
 25 what is the chaff
 26 to the grain, says G-d
 27 that had mixed within it
 28 promises
 29 that inform
 30 to the nations w/deceit
 31 there must not be found
 32 one that passes his kids
 33 for these nations...
 34 a Navi from your midst
 35 from your brethren
 36 to inform us of
 37 like prosperity
 38 or famine
 39 war or peace
 40 individual needs
 41 he lost an object
 42 he went to the Navi
 43 to inform him its place
 44 to make another religion